

ARHIV BOSANSKE KRAJINE
BANJA LUKA

Arhiv Bos. krajine D. Luka
ABK 209-MG-VII/201

MUSIĆ MUHAREM

SJEĆANJA NA BRATA - IDRIZA MUSIĆA

L e g e n d a :

- tri stranice autoriziranog teksta, notiranog u Arhivu 5. januara 1977. godine;
- sjećanja otkucana u pet istovjetnih primjeraka: 3 za Arhiv, a po jedno za autora i Muzej Bos. krajine;
- SADRŽAJ SJEĆANJA: Kratki biografski podaci o porodici ----- i njenim članovima. Djelovanje Idriza Musića kao člana KPJ. Partijski sastanci u kući Musića. Rad Idriza kao zanatlije i njegova smrt decembra 1943.
Mehmed Musić, brat po ocu, i njegova pogibija na Kozari 1942. godine.

MUSIĆ MUHAREM

" SJECANJA NA BRATA - IDRIZA MUSIĆA "

Naš otac Husein bio je radnik u Fabrici duvana, a majka Ajša Karabaš bila je domaćica. U braku su imali devetoro djece: Idriz (rođen oko 1894.), Hasiba (udata Vajrača), Hasib, Hasan (obojica umrle u djetinjstvu), Mustafa (obučar), Muharem (kolar), Habiba (udata Ljutić), Avdo (brijač, a potom službenik) i Mehmed (poljoprivredni tehničar, poginuo na Kozari 1942. godine kao partizan).

Idriz je izučio opančarski zanat kod svog ujaka Derviša Karabaša, koji je imao zanatsku radnju, tabhanu, u svojoj kući u Tabacima, Gornji Šeher.

Porodična kuća bila nam je u Sitarima, današnja ulica braće Alagića, gdje nam je živio djed Mehmed-Meho, po zanimanju puškar. Prema tome, cijela je naša porodica po tradiciji bila zanatlijska.

Otac nam je umro 1927. godine.

Idriz je mobilisan u vojsku 1914. godine. Bio je na austrijsko - italijanskom frontu. Vratio se bolestan 1918. Ratne godine ostavile su traga na njegovo zdravlje.

Po povratku odmah je počeo raditi kod ujaka opančara, a zatim se zaposlio u Fabrici duvana. Sindikalno i politički bio je veoma aktivan. U to je vrijeme postao i član Partije, učestvujući u svim akcijama koje je banjalučka partijska organizacija organizirala i u Fabrici duvana i u gradu.

Slijedila je Obznana i progon komunista. On je i dalje aktivno djelovao kao član KPJ. U našu su kuću na sastanke dolazili Pavo Radan, Akif Šeremet, Avdo Čardžić, Jusuf Tulić, Asim Alihodžić (imao nadimak: Badžin), Veso Masleša, Fadil Maglajlić, Mustafa Bahtijarević, Smajo Fazlić i drugi. Moj je brat Idriz posebno bio povezan u političkom radu sa Jusufom

Tulićem i Avdom Čardžićem.

JUSUF TULIĆ izučavao je zanat kod kolara Petra Vagnera. Kod istog kolara izučavao je zanat i KASIM HADŽIĆ, razumije se daleko kasnije.

U cijelom periodu do šestojanuarske diktature Idriz je bio veoma aktivan komunista. Sa Pavom Radanom, Avdom Čardžićem i još nekima, a i sa Akifom Šeremetom takodje, radio je veoma aktivno na formiranju i radu ilegalnih partijskih organizacija poslije donošenja Obznane. Kada sam ja kasnije postao član KPJ pričao mi je neke detalje o tom ilegalnom radu i zaslugama Pave Radana, Avde Čardžića i još nekih da banjalučka partijska organizacija ne bude uništena, odnosno da se osposobi za ilegalno djelovanje. Po dolasku u Banju Luku u taj se rad uključio i Akif Šeremet. Medjutim, mnogo je vremena prošlo pa sam te detalje zaboravio. Sjećam se samo da mi je govorio da je u to vrijeme član KPJ bio i Mustafa Bahtijarević. Bahtijarević je kasnije otpao od Partije, odnosno prestao da bude član. Nekako 1929. ili 1930. godine prestao je da bude član KPJ i moj brat Idriz Musić.

Sastanci u našoj kući ili u neposrednoj blizini kuće održavani su sve do 1929. godine. Koliko se sjećam, brat u tom vremenu do 1929. godine nije bio hapšen, mađa su u kući vršeni česti pretresi. Medjutim, policijski organi nisu uspjeli pronaći ono što bi ih moglo interesirati jer je Idriz imao iskustva u ilegalnom radu.

Idriz je bio aktivan politički svo vrijeme rada u Fabrici duvana. Zbog političkog rada i sumnji da je komunista otpušten je sa posla. Neko vrijeme bio je bez posla, a potom je otvorio svoju privatnu zanatsku radnju u ćepencima kod Ferhadije. Kod njega su u toj radnji radili kao pomoćnici: Teufik-Cinkara Kadenić, Mehmedalija Mašinović, Mehmed Subašić i drugi.

Bila je to mala zanatska radnja, koja je jedva omogućavala održanje egzistencije. Bolje rečeno, on je krpario u poslu, a bilo ga je malo.

Radio je kao zanatlija sve do svoje smrti 18. decembra 1943. Uveče je doveden u Državnu bolnicu u kojima se konjskom

zapregom. Kada ga je pregledala dr Beleslin, rekla je: "Ovaj je čovjek otrovan. Nema mu lijeka!".

Narednog dana Idriz je umro u mukama. Zbog dijagnoze ljekarke bilo je komentara, ali se sve zataškalo. Ne znam ko je imao razloga da ga otruje? Možda je do trovanja došlo zbog neke hrane? No, ipak, smrt nije dovoljno rasvetljena.

Idriz je prestao biti član KPJ, ali mi nije poznato kako je do toga došlo i šta je tome prethodilo. Društveno je bio aktivan u Zanatskoj komori, a bio je izabran i za opštinskog vijećnika u Banjoj Luci.

Idriz Musić oženio se sa Džehvom Kušmić oko 1920. godine. U braku je imao više djece: Rasim (umro u drugoj godini života), Ajša (sada udata za potpukovnika JNA), Sadeta (udata Bajagić), Asim (modelar u Tvornici obuće), Mina (udata Džanić) i Asima (službenik u Tvornici obuće).

MEHMED MUSIĆ mi je brat po ocu jer je rođen u braku sa mojom maćehom Fehom Šibalović. Mehmed je završio Srednju poljoprivrednu školu u Banjoj Luci. On je živio odvojeno od nas sa maćehom Fehom jer je ona otišla iz naše kuće poslije očeve smrti 1927. godine. Feha Šibalović bila je prije udaje za moga oca bila udata za Ibriša Dabulhanića. Napustila ga je zbog njegova pijančevanja i udala se za moga oca. Sa Ibrišom Dabulhanićem imala je više djece: Nazifa, Muhamed, Ibrahim, Šuhra i Vasvija. Šuhra je bila udata za Mithata Topića.

Moj brat Mehmed rođen je 1922. godine. Otišao je u partizane i poginuo na Kozari 1942. godine. Na Partizanskom memorijalnom groblju u Banjoj Luci uklesano je njegovo ime i prezime, ali sa jednom greškom. Na kamenu je ispisan ime oca Meho, a treba Husein.

5. januar 1977. godine
Banja Luka

Muharem Musić
(Muharem Musić)

